

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Педагогічний факультет
Кафедра початкової та дошкільної освіти

Проректор із науково-педагогічної
роботи А. В. Овчаренко

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ В ГАЛУЗІ ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ,
ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ**

Ступінь доктора філософії
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-наукова програма: Освітні, педагогічні науки

2024 – 2025 навчальний рік

Розробник: Дячук Валентина Іванівна, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент (Дячук В. І.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти
Протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

Завідувачка кафедри (С. І. Якименко)
«27» серпня 2024 р.

Анотація

Робоча програма дисципліни «Актуальні проблеми в галузі загальної педагогіки, порівняльної педагогіки та історії педагогіки» складена на основі освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти на третьому рівні вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Дисципліна «Актуальні проблеми в галузі загальної педагогіки, порівняльної педагогіки та історії педагогіки» спрямована на забезпечення майбутніх докторів філософії у галузі освітніх, педагогічних наук системою теоретичних знань і фахових компетентностей, передбачених ОНП; розвиток репродуктивного мислення здобувачів, яке допоможе їм виокремлювати кризові явища в історії педагогіки та прогнозувати їх вплив на сучасну освіту; формування дослідницьких умінь і навичок, що дозволяють їм порівнювати і критично оцінювати політику в сфері освіти, теорію та практику закладів освіти в Україні і закордоном, а також формування у них наукового та загальнокультурного світогляду шляхом прилучення до розвитку світової педагогічної думки. Ключові слова: педагогіка, загальна педагогіка, історія педагогіки, порівняльна педагогіка, освіта.

Annotation

The working program is based on the educational and scientific program of training of higher education at the third level of the field of knowledge 01 Education / Pedagogy specialty 011 Educational, pedagogical sciences. The discipline "Actual problems in the field of general pedagogy, comparative pedagogy and history of pedagogy" is aimed at providing future doctors of philosophy with a system of theoretical knowledge and professional competencies provided by the educational and scientific program; development of reproductive thinking of students, which will help them to identify crisis phenomena in the history of pedagogy and predict their impact on modern education; formation of research skills that allow them to compare and critically evaluate educational policy, theory and practice of educational institutions in Ukraine and abroad, as well as the formation of their scientific and cultural worldview by engaging in the development of world pedagogical thought. Keywords: pedagogy, general pedagogy, history of pedagogy, comparative pedagogy, education.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки;	<i>Рік підготовки:</i>	
		II	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 0,9 самостійної роботи студента – 4	Ступінь III рівень підготовки докторів філософії	<i>Семестр</i>	
			II
http://moodle.mdu.edu.ua		<i>Лекції</i>	
		10	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20	
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 90 год.: 20 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота

2. ВСТУП

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з проблемами сучасної освіти, досягненнями світової педагогічної науки і передового педагогічного досвіду, узагальнення накопичених педагогічних знань.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти «Актуальні проблеми загальної педагогіки, порівняльної педагогіки та історії педагогіки» є:

- ознайомлення здобувачів з загальним станом педагогічної науки і її основними проблемами;
- усвідомлення ними еволюції школи всіх ступенів як продукту культури;
- сприяння розвитку професійної компетентності здобувачів наукового ступеня для теоретичного осмислення, вирішення освітніх, дослідницьких та практичних завдань щодо використання досвіду теорії і практики виховання молоді в сучасних умовах модернізації вітчизняної освіти;
- підготовка до організації освітнього процесу з урахуванням сучасних тенденцій розвитку освіти в світовому контексті, пов'язаних з реалізацією ідеї безперервності освіти;
- підготовка до конструктивно-критичного осмислення і використання раціонального досвіду виховання молодих науковців для розвитку інноваційних процесів у вітчизняній освіті в період реформування освітньої системи;
- формування готовності виявляти позитивні і негативні моменти в системі організації освіти та виховання, застосування різних інноваційних технологій в педагогічній взаємодії з молоддю.

Завдання:

- ознайомити з документами провідних Міжнародних інституцій у сфері освіти, державними документами про освіту та виховання розвинених країн світу та України;
- збагатити знаннями, що стосуються освітніх систем розвинених країн світу й визначили загальні тенденції їхнього розвитку;
- набути практичного досвіду аналізу гуманістичних освітніх цінностей як провідних загальнолюдських пріоритетів розвитку освітніх систем у світі для упровадження їх у професійній викладацькій і науково-педагогічній діяльності;
- вчити осмислено розкривати об'єкт і предмет загальної, порівняльної педагогіки й історії педагогіки, специфіку їх понятійно-категоріального апарату;
- вчити аналізувати проблеми підготовки педагога закладів вищої освіти з погляду визначених під час дисципліни теоретико-методологічних засад;
- сформувати професійно-педагогічні знання у здобувачів про загальну, порівняльну педагогіку та історію педагогіки як самостійні педагогічні дисципліни (наукові напрями) та їх місце у системі педагогічних наук;
- сприяти особистісному розкриттю здобувачами свого творчого потенціалу, освоєнню професійного мислення, розкриттю комунікативних здібностей для збагачення власної професійної компетентності та вирішення будь-яких педагогічних завдань чи наукових проблем.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в галузі освіти, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації, критичного осмислення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність розробляти наукові проекти та керувати ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєструвати права інтелектуальної власності.

II. Фахові:

ФК 1. Володіння знаннями в галузі освіти, зокрема про основні концепції, методики, технології, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему педагогічної освіти і науки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

ФК 2. Здатність виявляти актуальні проблеми розвитку сучасної педагогічної освіти і науки, аналізувати та пропонувати шляхи їх вирішення з орієнтацією на інтереси особистості, суспільства і держави. Публічно представляти результати своїх наукових пошуків та захищати результати дисертаційного дослідження.

ФК 3. Здатність збирати дані для наукового дослідження з проблем педагогічної освіти і науки, систематизувати та інтерпретувати їх. Із використанням методологічного інструментарію виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання педагогічної освіти і науки та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

ФК 7. Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Освітні, педагогічні науки»; планувати і організовувати освітній процес у вищій школі; визначати проміжні і кінцеві цілі навчання; вибудовувати взаємодію зі студентами, створювати здоров'язбережувальне середовище, позитивні міжособистісні стосунки й доброзичливий психологічний клімат.

ФК 8. Здатність оцінювати результати навчальної діяльності студентів, застосовуючи традиційні та альтернативні методи.

Програмні результати навчання:

ПРН-3. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з педагогічної освіти і науки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН-5. Знати трансформаційні зміни та сучасний стан розвитку педагогічної освіти в регіоні, Україні та за її межами

ПРН-6. Усвідомлювати та пояснювати закономірності і принципи вищої освіти, встановлювати зв'язки між ними, розкривати особливості їх реалізації у галузі педагогічної освіти і науки

ПРН-7. Знати і володіти основними засобами науково-теоретичного та емпіричного досліджень: сукупністю наукових методів, всебічно обґрунтованих та зведених в єдину систему; сукупністю понять, визначених термінів і пов'язаних між собою; аналізом (продуктивної праці дітей та документації педагогів; фізичного стану дітей; освітнього середовища закладів освіти різного рівня; рівнів розвитку, вихованості та навченості).

Передумови для вивчення дисципліни: навчальна дисципліна «Актуальні проблеми в галузі загальної педагогіки, порівняльної педагогіки та історії педагогіки» передбачає наявність фундаментальних і системних знань із таких дисциплін: «Філософія науково-дослідної діяльності».

Навчальна дисципліна складається з 3-х кредитів.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких кредитів:

Кредит 1. Проблеми становлення і розвитку педагогіки в сучасному суспільстві

Тема 1. Трансформація загальної педагогіки та педагогічної діяльності у сучасних соціокультурних умовах.

Тема 2. Упровадження інноваційних та інтерактивних методів у педагогічну діяльність.

Тема 3. Акмеологія освіти як педагогіка успіху.

Кредит 2. Актуальні питання розвитку порівняльної педагогіки на сучасному етапі розвитку освіти

Тема 4. Компаративістика як окремий напрямок наукових досліджень.

Тема 5. Шляхи підвищення ефективності освіти в розвинених країнах світу та в Україні

Тема 6. Підготовка вчителя з точки зору порівняльної педагогіки

Кредит 3. Інноваційний розвиток загальноосвітніх, позашкільних та вищих навчальних закладів

Тема 7. Інноваційний розвиток сучасної освіти.

Тема 8. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного та технологічного підходів.

Тема 9. Сучасні методики дистанційного навчання.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Проблеми становлення і розвитку педагогіки в сучасному суспільстві

Тема 1. Трансформація загальної педагогіки та педагогічної діяльності у сучасних соціокультурних умовах. Завдання педагогіки на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Основні чинники модернізації педагогічних знань. Актуальні проблеми вітчизняної педагогічної науки. Проблеми та перспективи педагогічної діяльності.

Тема 2. Упровадження інноваційних та інтерактивних методів у педагогічну діяльність. Поняття «інновації» у педагогічній науці. Оновлені суб'єкти педагогічної діяльності. Інноваційний стиль мислення сучасного педагога-дослідника. Упровадження інновацій у діяльність закладів освіти. Інтерактивні методи здійснення педагогічної професії в Україні.

Тема 3. Акмеологія освіти як педагогіка успіху. Акмеологія: нова якість професійної діяльності. Акмеологія як ланка формальної, інформальної та неформальної освіти дорослих. Передумови виникнення акмеології: передісторія акмеологічного знання. Міфологічний, релігійний, філософський контекст формування поняття «акме» Історичні етапи становлення та розвитку акмеології як наукової галузі знань. Історико-філософське, природниче, педагогічне підґрунтя створення фундаментальної акмеології. Інтеграція та фундаменталізація акмеологічного знання. Класична, фундаментальна та прикладна акмеології. Вітчизняна акмеологічна школа: історія, теорія, перспективи розвитку. Зв'язок акмеології з іншими науковими галузями знань. Категоріальний апарат акмеології.

Кредит 2. Актуальні питання розвитку порівняльної педагогіки на сучасному етапі розвитку освіти

Тема 4. Компаративістика як окремий напрям наукових досліджень. Характеристика сучасних напрямів досліджень у галузі порівняльної педагогіки. Характеристика основних методів порівняльно-педагогічних досліджень.

Тема 5. Шляхи підвищення ефективності освіти в розвинених країнах світу та в Україні. Еволюція поняття технологія. Технологізація освіти як шлях підвищення її ефективності. Інформатизація освіти як шлях підвищення її ефективності. Дистанційна форма освіти як шлях підвищення її ефективності. Модульний підхід до підвищення ефективності освіти. Модульне навчання в передовому педагогічному досвіді. Диференційоване навчання.

Тема 6. Підготовка вчителя з точки зору порівняльної педагогіки. Загальна характеристика розвитку педагогічної освіти за кордоном. Основні парадигми підготовки вчителя. Підвищення вимог до вчителя XXI століття. Погляди педевтологів на підготовку вчителів. Підготовка педагогічних кадрів у провідних країнах світу

Кредит 3.Інноваційний розвиток загальноосвітніх, позашкільних та вищих навчальних закладів

Тема 7. Інноваційний розвиток сучасної освіти. Інноваційні зміни у загальноосвітніх закладах України та світу. Сучасна інклюзивна освіта. Інноваційний розвиток позашкільної освіти. Інноваційні перетворення вищої та післядипломної освіти.

Тема 8. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного та технологічного підходів. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного підходу. Інноваційні технології в освіті. Дистанційне навчання як інноваційна педагогічна система.

Тема 9. Сучасні методики дистанційного навчання. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія. Організаційно-педагогічні умови застосування системи дистанційного навчання у процесі фахової підготовки. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців. Методичні проблеми їх впровадження в навчальний процес ЗВО.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усь го	у тому числі		
		л	пр	ср
Кредит 1. Проблеми становлення і розвитку педагогіки в сучасному суспільстві				
Тема 1. Трансформація загальної педагогіки та педагогічної діяльності у сучасних соціокультурних умовах.	10		2	8
Тема 2. Упровадження інноваційних та інтерактивних методів у педагогічну діяльність.	10	2	2	6
Тема 3. Акмеологія освіти як педагогіка успіху.	10	2	2	8
Кредит 2. Актуальні питання розвитку порівняльної педагогіки на сучасному етапі розвитку освіти				
Тема 4. Компаративістика як окремий напрямок наукових досліджень.	10		2	6
Тема 5. Шляхи підвищення ефективності освіти в розвинених країнах світу та в Україні	10		2	8
Тема 6. Підготовка вчителя з точки зору порівняльної педагогіки	10	2	2	6
Кредит 3. Інноваційний розвиток загальноосвітніх, позашкільних та вищих навчальних закладів				
Тема 7. Інноваційний розвиток сучасної освіти.	10	2	2	8
Тема 8. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного та технологічного підходів.	10	2	4	4
Тема 9. Сучасні методики дистанційного навчання.	10	2	2	6
Усього годин:	90	10	20	60

5. Теми лекційних занять

Назви кредитів і тем	Кількість годин
	л
Кредит 1. Проблеми становлення і розвитку педагогіки в сучасному суспільстві	
Тема 1. Трансформація загальної педагогіки та педагогічної діяльності у сучасних соціокультурних умовах.	
Тема 2. Упровадження інноваційних та інтерактивних методів у педагогічну	2

діяльність.	
Тема 3. Акмеологія освіти як педагогіка успіху.	2
Кредит 2. Актуальні питання розвитку порівняльної педагогіки на сучасному етапі розвитку освіти	
Тема 4. Компаративістика як окремий напрямок наукових досліджень.	
Тема 5. Шляхи підвищення ефективності освіти в розвинених країнах світу та в Україні	
Тема 6. Підготовка вчителя з точки зору порівняльної педагогіки	2
Кредит 3. Інноваційний розвиток загальноосвітніх, позашкільних та вищих навчальних закладів	
Тема 7. Інноваційний розвиток сучасної освіти.	2
Тема 8. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного та технологічного підходів.	2
Тема 9. Сучасні методики дистанційного навчання.	
Усього годин:	10

6. Теми практичних занять

Назви кредитів і тем	Кількість годин
	пр
Кредит 1. Проблеми становлення і розвитку педагогіки в сучасному суспільстві	
Тема 1. Трансформація загальної педагогіки та педагогічної діяльності у сучасних соціокультурних умовах.	2
Тема 2. Упровадження інноваційних та інтерактивних методів у педагогічну діяльність.	2
Тема 3. Акмеологія освіти як педагогіка успіху.	2
Кредит 2. Актуальні питання розвитку порівняльної педагогіки на сучасному етапі розвитку освіти	
Тема 4. Компаративістика як окремий напрямок наукових досліджень.	2
Тема 5. Шляхи підвищення ефективності освіти в розвинених країнах світу та в Україні	2
Тема 6. Підготовка вчителя з точки зору порівняльної педагогіки	2
Кредит 3. Інноваційний розвиток загальноосвітніх, позашкільних та вищих навчальних закладів	
Тема 7. Інноваційний розвиток сучасної освіти.	
Тема 8. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного та технологічного підходів.	2
Тема 9. Сучасні методики дистанційного навчання.	4
Усього годин:	8

7. Самостійна робота

Назви кредитів і тем	Кількість годин
	сп
Кредит 1. Проблеми становлення і розвитку педагогіки в сучасному суспільстві	
Тема 1. Трансформація загальної педагогіки та педагогічної діяльності у сучасних соціокультурних умовах.	8
Тема 2. Упровадження інноваційних та інтерактивних методів у педагогічну діяльність.	6
Тема 3. Акмеологія освіти як педагогіка успіху.	8

Кредит 2. Актуальні питання розвитку порівняльної педагогіки на сучасному етапі розвитку освіти	
Тема 4. Компаративістика як окремий напрямок наукових досліджень.	6
Тема 5. Шляхи підвищення ефективності освіти в розвинених країнах світу та в Україні	8
Тема 6. Підготовка вчителя з точки зору порівняльної педагогіки	6
Кредит 3. Інноваційний розвиток загальноосвітніх, позашкільних та вищих навчальних закладів	
Тема 7. Інноваційний розвиток сучасної освіти.	8
Тема 8. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного та технологічного підходів.	4
Тема 9. Сучасні методики дистанційного навчання.	6
Усього годин:	60

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань аспірантів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок аспірантів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Аспіранту виставляється **відмінно:**

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Аспіранту виставляється **дуже добре:**

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Аспіранту виставляється **добре:**

В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Аспіранту виставляється **достатньо**:

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Аспіранту виставляється мінімальний **задовільно**:

Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 200 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують аспіранти** за 3 крд.

Поточне тестування та самостійна робота									КР	Накопичувальні бали / Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	50	300 / 100
25	25	25	25	30	30	30	30	30		

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи, колоквиуми.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності.

Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів).

Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, у програмі MOODLE).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу..

Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

Рекомендована література

Основна:

1. Акмедосягнення науковців Житомирської науково-педагогічної школи : монографія / заред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 404 с.
2. Антонов В. М. Прикладна та професійна акмеологія : монографія. М. К., 2014. 351 с.
3. Архипова С. П. Основи андрагогіки: навч. посіб. Черкаси, 2002. 92 с.
4. Вихрущ А. В., Вихрущ В. О., Романишиної Л. М. Загальні основи андрагогіки: навч. посіб. Тернопіль: Крок, 2018. 351 с.
5. Огієнко О. І., Огієнко, І. М. Литовченко Андрагогічна модель навчання: американський контекст: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2013. 234 с.
6. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: [монографія] / авт. кол. Л. Б. Лукьянова, Л. Є. Сігасєва, О. В. Аніщенко та ін. К.: Педагогічна думка, 2012. 272 с.
7. Професійно-педагогічна освіта: акме-синергетичний підхід : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 389 с.
8. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка. Суми : ВТД "Університетська книга", 2004. 320 с.
9. Сучасні акмеологічні дослідження : теоретико-методологічні та прикладні аспекти: монографія / редкол. : В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Я. С. Фруктова. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 912 с.
10. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка. К. : Академвидав, 2014. 215 с.

Додаткова

1. Акмеологія шкільної освіти : наук.-метод. посіб. / за заг. ред. Г. С. Сазоненко. К.: "Основа", 2010. 560 с.
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник. К.: Либідь, 1998. 560 с.
3. Артемова, Л. В. Педагогіка і методика вищої школи. К. : Кондор, 2008. 271 с.
4. Василюк А., Корсак К., Яковець Н. Нариси з порівняльної педагогіки: Навч. посібник. Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2002. 119 с.
5. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е вид., доопр. і доп. Дрогобич: Коло, 2006. 608 с.
6. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посібник / за ред. В. Г. Кременя. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2004. 384 с.
7. Кравець В. П. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття. – Тернопіль, 1996. – 290 с.
8. Падалка О. С., Нисимчук А. С. та ін.. Сучасні педагогічні технології: Навч. посіб. – К., 2000. – 368 с.
9. Педагогічні технології : навч. посібн. для вузів / О. С. Падалка, А. М. Нісिमчук, І. О. Смолюк, О. Г. Шпак. – К. : Вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 1995.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/node/554>
2. Електронна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.twirpx.com>
3. ESG. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
4. https://novaosvita.com/wp-content/uploads/2017/11/Ped-Mykolaiv-Nov2017_P2.pdf
5. ISCED-F (МСКО-Г) 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>
6. <https://core.ac.uk/download/pdf/32307082.pdf>
7. International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08)) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.